

REFERAT Sundhedsklynge Sønderjylland - Fagligt strategisk niveau d. 05-09-2025

Mødedato Fredag d. 05. september 2025 kl. 11:00

Mødested Aabenraa

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Evaluering af Data & Økonomigruppens organisering og ressourcetildeling (11.00-11.25).....	4
Godkendelse af sag til politisk møde vedr. Kom Trygt Hjem (11.25-11.40).....	6
Forberedelserne til Sundhedsreformen (11.40-11.50).....	8
Status på lægedækning (11.50-12.00).....	9
Tværsektorielt samarbejde i Klyngeprojekt Ulighed i Sundhed (12.00-12.15).....	11
Revideret tværsektoriel samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelpro	13
Godkendelse af temaer til orientering i Sundhedssamarbejdsudvalget den 27. november (12.30-12.4	15
Forebyggelse af tvang i Region Syddanmark (12.45-13.00).....	16
Evt.....	18
Opdatering af overblik over kommunale tilbud til børn og unge i mistrivsel.....	19
Status på implementering og monitorering af revideret SAM:BO-aftale.....	20
Vaccinationsindsatsen 2025.....	22

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

SAGSFREMSTILLING

Sundhedsklynge Sønderjyllands-Fagligt Strategisk Niveau skal i denne sag godkende dagsordenen til mødet.

Trine Kragelund Jensen er mødeleder.

Der er sket følgende udskiftning af Sundhedsklynge Sønderjyllands-Fagligt Strategisk Niveaus repræsentanter:

- Tværsektoriel Samarbejde, Regionshuset har udpeget Chefkonsulent Christine Lund Momme som overtager Kurt Æbleø plads.
- PLO har udpeget Hartmut John, praktiserende læge i Løgumkloster som overtager Kim Agerholm Brogaards plads

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Godkender dagsordenen til mødet den 5. september 2025

Beslutning

Dagsordenen blev godkendt.

Da der var nye medlemmer var der en præsentationsrunde.

Punkt 2: Evaluering af Data & Økonomigruppens organisering og ressourcetildeling (11.00-11.25)

RESUMÉ

Sundhedsklynge Sønderjylland – Fagligt Strategisk Niveau forelægges i denne sag evaluere Kompetencegruppe for Data & Økonomis arbejde det seneste år.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund:

Sundhedsklynge Sønderjylland – Fagligt Strategisk Niveau godkendte den 24. juni 2024 organisering og finansiering af den nedsatte Kompetencegruppe for Data & Økonomi i Sundhedsklynge Sønderjylland. Samtidig blev det besluttet, at der skulle ske en evaluering af modellen for organisering af gruppen samt af ressourcetildelingen efter et år.

Evaluering af Data & Økonomigruppens virke

Kompetencegruppen for Data & Økonomi havde første møde den 11. december 2024.

Siden opstarten har gruppen arbejdet på at etablere samarbejdet, udvekslet erfaringer vedr. Sundhedsdata på Tværs og udarbejdet det vedlagte skema til rekvirering af dataunderstøttelse, som IPG'erne kan bruge, hvis de skal have hjælp fra kompetencegruppen.

Af konkrete bidrag har kompetencegruppen leveret data til evalueringen af Kom Trygt Hjem og er pt. i gang med en opgave med bidrag til LEAD-indsatsen "Afprøvning af redskaber til kommunikation og information på tværs af sektorer med fokus på børn- og ungeområdet".

Der er afsat et tidsforbrug til kompetencegruppen på 5 timer om måneden pr. medlem. Det har ind til videre været tilstrækkeligt, men det skal ses i lyset af, at der ikke har været opgaver fra IPG'erne i perioden.

Organiseringen med et medlem fra hver organisation vurderes til at være hensigtsmæssig.

Hvordan kan Data & Økonomigruppen bidrage til den kommende opgave med beskrivelse af opgaver, der skal flyttes fra kommunerne til regionen samt delingsaftaler?

I Sundhedsklynge Sønderjylland er der nedsat en række tværgående arbejdsgrupper, der skal beskrive og forberede overdragelsen af udvalgte opgaver fra kommunerne til regionen. Kompetencegruppen for Data & Økonomi stiller sig til rådighed for at understøtte disse arbejdsgrupper.

Grundet den begrænsede ressource i Kompetencegruppen for Data & Økonomi vil det være hensigtsmæssigt, hvis Data & Økonomigruppens bistand koncentrerer sig om følgende:

1. Data, hvor det er vigtigt, at data fra de forskellige organisationer er sammenlignelige, og hvor gruppens koordinering på tværs kommer i spil
2. Datatræk fra Sundhedsdata på Tværs eller lignende datakilder for alle fire kommuner og/eller Sygehus Sønderjylland

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland – Fagligt Strategisk Niveau

- Tager orienteringen til efterretning,
- Drøfter evalueringen af Kompetencegruppe for Data & Økonomis arbejde, og
- Drøfter gruppens forslag til bidrag til det igangværende arbejde med overdragelse af opgaver.

Beslutning

Sisse gav en kort orientering.

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tog orienteringen og evaluering til efterretning.

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau godkendte forslaget om, at Data og Økonomigruppen bidrage til det igangværende arbejde med sammenlignelige data til arbejdsgrupperne under Tværsektoriel Direktørkreds.

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau godkendte derudover, at Data og Økonomigruppens ressourcer indgår i en større opgave omkring LEAD-indsatsen.

Bilag

Kompetencegruppe dataskema.docx

Kommissorium kompetencegruppe vedrørende data og økonomi juni 2024 MODEL A.pdf

Punkt 3: Godkendelse af sag til politisk møde vedr. Kom Trygt Hjem (11.25-11.40)

RESUMÉ

I denne sag orienteres Sundhedsklynge Sønderjyllands Fagligt Strategiske Niveau om status på Kom trygt hjem, og Fagligt Strategisk Niveau skal godkende sagen til det politiske møde.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund

På Sundhedsklynge Sønderjyllands Fagligt Strategiske Niveaus ekstraordinære møde d. 28. april 2025 blev Sundhedsklyngens Fagligt Strategiske Niveau præsenteret for resultaterne af evalueringen og Implementeringsgruppen (IPG) for Behandling og Plejes anbefalinger til justeringer af samarbejdsaftalen. Da den kvantitative evaluering ikke endeligt forelå endnu, besluttede Fagligt Strategisk Niveau, at evalueringen og den politiske stillingtagen til Kom Trygt Hjem udskydes til data var kvalificeret efter sommerferien. FSN godkendte, at samarbejdsaftalen revideres med passende inklusions- og eksklusionskriterier.

Status på evalueringen og revideringen af samarbejdsaftalen

Siden mødet i Fagligt Strategisk Niveau d. 28. april 2025 har Tværsektorielt Forskningscenter kvalificeret data i den kvantitative delrapport.

Resultaterne af den kvantitative delrapport indikerer, at Kom trygt hjem er en effektiv og omkostningseffektiv indsats til ældre borgere med hoftenære brud. Resultaterne viser følgende:

- For borgere i Kom Trygt Hjem er risikoen for at dø, inden for de første 30 dage, ca. 34% lavere end borgere der fik et vanligt forløb.
- Risikoen for at blive genindlagt i et Kom Trygt Hjem forløb, inden for de første 30 dage, er ca. 22% højere end for borgere der fik et vanligt forløb.
- Tre måneder efter operationen kostede et Kom Trygt Hjem-forløb i gennemsnit 8053 DKK mere per forløb.
- 19 borgere skal have Kom Trygt Hjem for at redde et ekstra liv
- Omkostning per reddet liv er 161.060 kroner.

Samlet set konkludere rapporten at resultaterne indikere, at Kom Trygt Hjem er et effektivt og omkostningseffektiv forløb til ældre efter hoftenær fraktur.

Rapporten er blevet gennemgået af en tværsektoriel arbejdsgruppe under Implementeringsgruppen (IPG) for Behandling og Pleje. Den kvantitative delrapport har ikke umiddelbart givet anledning til yderligere anbefalinger. I regi af IPG Behandling og Pleje arbejdes der forsat på at tydeliggøre in- og eksklusionskriterierne i samarbejdsaftalen. IPG'en er opmærksom på delrapporternes resultater, og om det kan give anledning til yderlige tiltag.

Der er udarbejdet en sag til Sundhedsklynge Sønderjyllands Politiske Niveaus møde d. 16. september 2025, som har til formål, at det politiske niveau drøfter evalueringen af klyngeprojektet og godkender, at klyngeprojektet forsætter som en del af driften.

Den kvantitative delrapport samt sagen til det politiske møde d. 16. september 2025 er vedhæftet i bilag.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland – Fagligt Strategiske Niveau:

- Tager orientering om status til efterretning, og
- Godkender den politiske sag.

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tog orienteringen om status til efterretning.

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau godkendte den politiske sag med følgende bemærkninger:

- Der skal i sagsfremstillingen være en uddybning ift. genindlæggelsesdata og den lokale monitorering af disse
- At Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau anbefaler, at indsatsen, med de nødvendige tilpasninger, fortsætter uagtet, hvem der fremtidigt skal varetage den sygeplejefaglige opgave

På det politiske møde fremvises videoen om en borger der har været en del af "Kom Trygt Hjem".

Bilag

Evaluerings og implementering af klyngeprojektet Kom trygt hjem.pdf

Punkt 4: Forberedelserne til Sundhedsreformen (11.40-11.50)

RESUMÉ

I denne sag vil formandskabet for Fagligt Strategisk Niveau orientere om det forberedende arbejde med Sundhedsreformen.

SAGSFREMSTILLING

Det forberedende arbejde i Sønderjylland er godt i gang. Tværsektoriel direktørkreds har afholdt dialogmøde med de relevante faglige organisationer i marts og juni. I juni afholdte Tværsektoriel Direktørkreds ligeledes kick-off for de arbejdsgrupper, der skal arbejde med afdækning og analyse for de opgaver, der flyttes fra kommuner til regionen. Arbejdsgruppernes arbejde bliver grundlag for de delingsaftaler, der skal laves mellem kommuner og region.

Den 17/9 kl.17:30-18:30 har Tværsektoriel direktørkreds indkaldt repræsentanter for Almen Praksis i Sundhedsklynge Sønderjylland til dialogmøde, som også har til formål at komme i dialog med lægerne om forberedelserne.

Formandskabet for Fagligt Strategisk Niveau vil på mødet uddybe ovenstående.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Orienterer om det forberedende arbejde med Sundhedsreform

Beslutning

Trine orienterede om forberedelserne til Sundhedsreformen, herunder de etablerede arbejdsgrupper under Tværsektoriel Direktørkreds og mødet med de praktiserende læger den 17. september.

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tog orienteringen til efterretning.

Punkt 5: Status på lægedækning (11.50-12.00)

RESUMÉ

Der gives status på arbejdet med at sikre lægedækning i Sønderjylland, herunder fremdriften på de indsatser som Fagligt Strategisk Niveau har igangsat.

SAGSFREMSTILLING

Den nedsatte styregruppe for tværsektoriel understøttelse af lægedækningen i Sønderjylland har siden august 2024 afholdt seks møder. Der er etableret et fungerende lægerekrutteringsnetværk for Sønderjylland. Lægerekrutteringsnetværket har udarbejdet en handlingsanvisende instruks, der sikrer samarbejdet omkring potentielle tilflyttere – både medicinstuderende og praktiserende læger – og at disse får nem adgang til information om bosætning, kulturtilbud og andre relevante emner fra organisationerne i Sønderjylland.

Derudover arbejder styregruppen på udvikling af en indsats, der skal styrke tilknytningen til Sønderjylland ved synliggørelse af ”det gode uddannelses-, læge- og familieliv i Sønderjylland” for medicinstuderende. Indsatsen består af:

- *Måltrettet kommunikation – branding af lægelivet i Sønderjylland:* Her udvikles en fælles strategi for at synliggøre fordelene ved at bo og arbejde som almen praktiserende læge i Sønderjylland. Kommunikationsmaterialet udformes på forskellige måder, herunder gennem digitale og trykte medier, og skal formidle Sønderjyllands styrker over for målgruppen af medicinstuderende og læger. Som led i kommunikationsindsatsen er nedenstående indslag bragt i medier.
 - <https://ugeskriftet.dk/nyhed/fleksibilitet-og-haandholdte-loesninger-skal-faa-flere-laeger-til-soenderjylland>
 - <https://danskekommuner.dk/artikler/nyheder/2025/april/01/kommuner-vil-jagte-laeger-med-bosaetningsvejledning>
 - <https://regionsyddanmark.dk/om-region-syddanmark/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2024/november-2024/nyt-staerkt-samarbejde-skal-tiltraekke-praktiserende-laeger-til-sonderjylland>
 - <https://www.dr.dk/nyheder/indland/kommuner-lokker-laeger-med-bolig-og-boernehave-ekspert-kalder-det-lappeloesning>
 - *Personlige rekrutteringsture og lokal etableringsstøtte:* Der er igangsat en koordineret indsats på tværs af de sønderjyske kommuner for at lette bosætningen for medicinstuderende og nye læger, understøttet af en handlingsanvisende instruks. Som del af indsatsen vil der også blive afholdt ”charmature” for studerende, for at synliggøre mulighederne i det sønderjyske.
- *Uddannelsesindsats:* For at skabe et mere attraktivt studiemiljø fokuseres der på at synliggøre og forbedre de uddannelsesmæssige rammer for medicinstuderende i Sønderjylland. Indsatsen omfatter blandt andet tilpasning af uddannelsesforløb og øget fleksibilitet i karrieremuligheder for at tiltrække flere medicinstuderende til Sønderjylland.

Sundhedsklynge Sønderjylland har den 19.juni 2024 godkendt, at der anvendes 300.000 kr. af klyngemidlerne til udvikling af ovenstående indsatser. Indsatserne er planlagt til at ramme de nye medicinstuderende, og øvrige i målgruppen, foråret 2026.

Sygehus Sønderjylland har i samarbejde med Designskolen Kolding udarbejdet projektrapporten ”Rekruttering af læger til Sygehus Sønderjylland”, som er en afdækning der søger at forstå eksisterende problemstillinger omkring rekruttering. Styregruppen vil inddrage rapporten, og dennes anbefalinger, i sit videre arbejde.

Bevilliget midler fra lægedækningspulje under Fonden for Almen Praksis

1.april 2025 indsendte Sundhedsklynge Sønderjylland en projektansøgning til lægedækningspulje under Fonden for almen praksis. Projektbeskrivelse er vedhæftet punktet. Der er ansøgt og bevilliget 818.200 kr. til projektet. Derudover har Sundhedsklyngen prioriteret 300.000 kr. fra klyngemidlerne, som indgår som egenfinansiering. Projektet ligger i forlængelse af ovenstående beskrevne indsatser vedr. kommunikation og rekrutteringsture.

På mødet vil den kommunale formand for lægedækningsstyregruppen, konst. direktør Michael Skriver Hansen, Sønderborg Kommune give en kort status på klyngeindsatsen om lægedækning i Sønderjylland.

Sundhedsklyngens Politisk Niveau orienteres på møde den 16. september med et tilsvarende punkt.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland - Fagligt strategisk niveau:

- Tager status fra styregruppen for tværsektoriel understøttelse af lægedækningen for alment praktiserende læger i Sønderjylland til efterretning.
- Drøfter om der skal kommunikeres ud om de bevilligede midler, og om arbejdet med at sikre lægedækningen i Sønderjylland.
- Godkender at sagsfremstillingen anvendes på Sundhedsklyngens Politisk Niveau den 16.september

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tog orienteringen til efterretning.

Det blev besluttet, at der kommunikeres ud i forbindelse med, at der, først i 2026, indkaldes til den planlagte bustur i april 2026.

Sagen til det politiske møde blev godkendt med en tilføjelse om, at der skal indgå en kommunikationsplan i sagsfremstillingen.

Punkt 6: Tværsektorielt samarbejde i Klyngeprojekt Ulighed i Sundhed (12.00-12.15)

RESUMÉ

I denne sag orienteres om status på det tværsektorielle samarbejde i Klyngeprojektet, *Ulighed i sundhed, etablering af sociale sygeplejeklinikker*.

Projektet er hjemmehørende i Implementeringsgruppen (IPG) uddannelse og beskæftigelse og den kommunale medformand, Socialchef Maja Gammelgaard afgiver status.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund

Baggrunden for projektet er, at der i 2021 blev etableret en social sygeplejeklinik ved Blå Kors værestedet Den Blå Oase i Aabenraa. Etableringen skete på baggrund af møder i Aabenraa Kommune i foråret 2021 med Kommunalt Lægeligt Udvalg (KLU).

Aabenraa Kommunes sociale sygeplejeklinik har tidligere været præsenteret i Sundhedsklynge Sønderjylland- Fagligt Strategisk Niveau – i april 2024 og juni 2024. Sidste med en beslutning om at tildele klyngemidler til etablering af sociale sygeplejeklinikker i følgende tre byer, Haderslev, Tønder og Sønderborg samt midler til udvidelse af Aabenraa Kommunes sociale sygeplejeklinik.

Status overordnet

På møde i Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau, den 27.02 2025, fremlagde formandskabet for IPG-uddannelse og beskæftigelse en status på samarbejdet i implementeringsgruppen. Herunder blev succeskriterierne for skaleringen af de fire sygeplejeklinikker præsenteret samt også hvor langt de fire sociale sygeplejeklinikker var i processen.

Der arbejdes i IPG ud fra følgende trin i skaleringsprocessen:

Trin 1:

At IPG-deltagerne på baggrund af input fra egen organisation kommer med forslag til succeskriterier for en social sygeplejeklinik – generelt men også specifik i relation til egen kommune. *Dette trin er nået.*

Trin 2:

At IPG-deltagerne formulerer konkrete succeskriterier og milepæle i f.t. skaleringsprocessen i de tre kommuner og i Aabenraa Kommune i f.t. udvidelse af eksisterende sociale sygeplejeklinik. *Dette trin er nået.*

Trin 3:

At hver af de kommuner, der opretter social sygeplejeklinik/udvider eksisterende klinik fremlægger status på, hvor langt de er i f.t. milepæle og succeskriterier og giver en orientering i f.t. næste skridt i processen. I forhold til dette trin har hver af de fire kommuner udfyldt en skabelon med en plan for udmøntningen af tildelte klyngemidler, herunder præcisering af succeskriterier og rammen derfor.

På hvert møde i implementeringsgruppen, hvilket vil sige i marts og maj måned 2025, er der fremlagt status på, hvor langt de enkelte kommuner er med implementeringen. Det er også planen for augustmødet i implementerings-gruppen.

Kommunerne er et lidt forskelligt sted med hensyn til etablering og start på klinikken. Der er god erfaringsudveksling mellem de fire kommuner og indbyrdes sparring, herunder drøftelse af spørgsmål og tvivl, hvilket kommer de involverede til gode. Indsatsen kører i hver kommune og der er bevidsthed om udvikling af indsatsen og forskelligheden i tempo og udvikling.

Status i de enkelte kommuner

Sønderborg Kommune: Anvender allerede etableret ”sundhedsrum” tilgængeligt i udsattes borgeres nærmiljø i Kirkens Korshærs værested. Kommunen har fokus på, at inddragelse og adgangsforhold til sundhedsfremmende tilbud kan være med til at forbedre sundhedskompetencerne hos borgere i en social udsat position. Derudover er der en særlig opmærksomhed på de nære sundhedstilbud, hvorfor kommunen også har fokus på sundhedsindsatser i borgernes eget miljø gennem opsøgende gadesygeplejerske. Sønderborg registrerer antallet af kontakter og behandlinger udført af sygeplejersker i felten

Haderslev Kommune: Har etableret social sygeplejeklinik på to lokationer i hhv. Haderslev og Vojens by. De sociale sygeplejeklinikker er etableret på de uvisiterede sociale væresteder og anvender eksisterende lokaler. Der er åben ugentligt, torsdage i to timer, i Haderslev og mandage to timer i ulige uger, i Vojens. En sygeplejerske på 5 timer pr uge er til den sociale indsats.

Tønder Kommune: Den sociale sygeplejeklinik indgår i drøftelserne om udformningen af et fælles støttecenter i forbindelse med samdrift Tønder. Der er nedsat en tværsektoriel styregruppe og projektgruppe, der arbejder på udformningen af et støttecenter, hvor den sociale sygeplejeklinik tænkes ind. Kommunen vil gerne være færdig med et oplæg i 2. kvartal i 2025, så de er i udviklingsfase derom

Aabenraa Kommune: Medarbejdere fra Den Blå Oase og fra Center for socialpsykiatri har udvidet klinikken ved Den Blå Oase med 6 timer yderligere pr uge. Derudover kan socialsygeplejersken rykke ud til akut understøttelse i de øvrige sygeplejeklinikker i kommunen eller hos en borger ved akut behov. Der arbejdes på at øge PR-arbejdet for den sociale klinik ligesom der arbejdes på at udvide samarbejdet mellem den kommunale sygepleje og socialpsykiatrien herunder også med formålet at spotte mulige borgere, der kan få udbytte af den sociale sygeplejeklinik. Muligheden for at have nogle midler til rådighed i situationer, hvor borgeren kan få gavn af disse her og nu og dermed muligheden for at deeskalere en eskalerende situation glæder medarbejderne. Der er registreringspraksis i f.t. antal kontakter i relation til sygeplejeklinikken.

Vedrørende kommunernes samarbejde med den regionale socialsygeplejerske:

I marts måned 2025 blev der i IPG efterspurgt, hvordan den regionale socialsygeplejerske kan bruges, hvordan hun arbejder og i hvilket omfang?

Der har i IPG løbende været givet eksempler i samarbejdet mellem den kommunale sociale sygeplejeklinik i Aabenraa og den regionale socialsygeplejerske, men ønsket var en konkretisering af den regionale socialsygeplejerskes arbejde og opgaver samt kontaktdata til vedkommende. Den regionale socialsygeplejerske sendte oplysninger til IPG-medlemmerne med kontaktdata, samt oplysninger om, hvor i organisationen, hun er placeret. Desuden en orientering om, hvilke opgaver hun arbejder med og hvad hun gerne samarbejder om.

Socialsygeplejerskeren konkretiserede, hvilke dage hun arbejder og hvor samt lagde op til, at de kommunale sociale sygeplejeklinikker kontakter hende ved behov og med henblik på at etablere et samarbejde. Hun gav desuden eksempler på, hvordan hendes samarbejde med den kommunale sociale sygeplejeklinik i Aabenraa fungerer.

IPG-uddannelse og beskæftigelse fortsætter med, på hvert IPG-møde, at gøre status på de fire lokale sygeplejeklinikker. De efterspurgte oplysninger om den regionale socialsygeplejerske, som kom fra kommunerne, gav anledning til interesse fra de tre kommuner, som etablerer eller har etableret social sygeplejeklinik. De tre kommuner er, som det fremgår, forskellige steder i processen.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Drøfter status fra implementeringsgruppen uddannelse og beskæftigelse, herunder særligt
 - hvordan øvrige aktører involveres
 - hvordan der koordineres og erfaringsudveksles på tværs af kommuner

Beslutning

Majas status blev taget til efterretning.

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau besluttede, at når der foreligger data på PhD projektet "*Sammen på Tværs*" skal dette dagsordenssættes på Tværsektoriel Direktørniveau.

Punkt 7: Revideret tværsektoriel samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik (12.15-12.30)

RESUMÉ

Ultimo maj 2023 er der indgået økonomiaftale om et regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud. Det betyder en ændret opgavefordeling mellem kommune og region for udvalgte borgere med rusmiddelbrug og psykiatrisk lidelse, som skal afspejles i den tværsektorielle aftale "Samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik". Aftalen er blevet revideret i den tværsektorielle referencegruppe, og godkendt i Sundhedsstrategisk Styregruppe i juni 2025 med efterfølgende skriftlig orientering til Sundhedssamarbejdsudvalget samt Forretningsudvalget til Socialdirektørforum. Aftalen dagsordensættes i sundhedsklyngerne med henblik på drøftelse af, hvorvidt indfasning til målgruppe 2 giver anledning til udfordringer i det tværsektorielle samarbejde samt behov for tværgående fokus på implementering.

SAGSFREMSTILLING

Danske Regioner og KL blev med Økonomiaftalen for 2023 enige om, at der er behov for at sikre en mere sammenhængende og helhedsorienteret behandling for mennesker, der har brug for behandling af både psykisk lidelse og samtidigt rusmiddelbrug (dobbeltdiagnose).

Der er således indgået aftale om et regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud med trinvis ibrugtagning fra 1. september 2024 med følgende indfasningsplan:

- Målgruppe 1 visiteres til det regionale tilbud fra 1. september 2024.

Gruppen består af personer, som har aktuel kontakt i den regionale psykiatri og samtidig rusmiddeldiagnose, men som ikke har et samtidigt forløb i kommunal rusmiddelbehandling.

- Målgruppe 2 visiteres til det regionale tilbud fra 1. juli 2025.

Gruppen består tillige af personer, der er i aktuel behandling for både rusmiddelbrug og en psykisk lidelse eller har haft flere ambulante eller akutte forløb gennem det seneste år.

- Målgruppe 3 visiteres til det regionale tilbud fra 1. juli 2026.

Gruppen består tillige af personer, der kun er i rusmiddelbehandling, men er kendt med samtidig psykiatrisk problematik.

Målgrupperne er ved fuld indfasning estimeret til 9.245 personer på landsplan.

Sundhedsstyrelsen har 8. september 2023 i samarbejde med Social- og Boligstyrelsen offentliggjort den faglige visitationsretningslinje, som skal anvendes i forbindelse med den regionale visitation til tilbuddet, jf. bilag Visitation til integreret behandling af mennesker med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik.

Folketinget har vedtaget ny lovgivning, som er stadfæstet og offentliggjort som lov nr. 644 af 11. juni 2024: Lov nr. 644 af 11/06/2024, jf. bilag Lov nr. 644 af 11. juni 2024.

Tværsektorielt samarbejde

Den nye lovgivning medfører behov for revidering af Region Syddanmarks tværsektorielle nuværende aftale "Samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse og samtidigt stofmisbrug eller alkoholmisbrug". Der er nedsat en tværsektoriel referencegruppe, som forestår revisionsarbejdet.

Den seneste version af samarbejdsaftalen er på baggrund af lovgivningen blevet revideret. Revidering af samarbejdsaftalen sker i forbindelse med implementering af fase 2, og for at se ind i det udvidede samarbejde mellem psykiatrien og kommunerne.

De væsentligste ændringer er følgende:

- Ordbrug ændret fra "misbrug" til "rusmiddelbrug"/"rusmiddelproblematik"
 - Ordbrug er ændret, da misbrug i visse tilfælde kan føles stigmatiserende, og det er individuelt om et rusmiddelbrug er et misbrug
- Moderat til svær psykisk lidelse er tilføjet

- Tilføjet for at præcisere målgruppen for behandling af psykiske lidelser i psykiatrien
- Oprettelse af lokale samarbejdsfora mellem lokalpsykiatrien og rusmiddelcentre
 - Fokus er det fortsatte gode samarbejde: Samarbejds møder har eksisteret i flere år, og samarbejdet udvides til at indeholde integreret dobbeltdiagnosetilbud. Det er præciseret i samarbejdsaftalen for at få endnu mere fokus på samarbejdet og nødvendigheden af den tætte dialog i forbindelse med behandling af borgeren og især ved evt. overgange mellem koordineret behandlingsforløb og integreret dobbeltdiagnosetilbud
- Link til Psykiatriens målgruppebeskrivelse tilføjet
 - Denne er tilføjet for at dele viden omkring psykiatriens målgruppe med kommuner og praksislæger, og som kan anvendes i forbindelse med, om den enkelte borger kan henvises til integreret dobbeltdiagnosetilbud
- Monitorering
 - Dette er tilføjet grundet vigtigheden i at få viden omkring forløbene samt til den årlige opfølgning.

Den reviderede version af samarbejdsaftalen fremgår af bilag; *Samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik*. Derudover er samarbejdsaftalen tilgængelig på regionens hjemmeside.

Den tværsektorielle referencegruppe forholder sig løbende til samarbejdsaftalen med henblik på at tilpasse indholdet til den nye organisering af et regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud frem mod 2027, hvor tilbuddet er fuldt ud indfaset.

Proces i sundhedsklyngerne

Den reviderede aftale forelægges nu de fire sundhedsklynger i Region Syddanmark med henblik på at formidle den reviderede aftale til alle relevante parter samt drøfte, hvorvidt indfasning til målgruppe 2 giver anledning til udfordringer i det tværsektorielle samarbejde samt behov for tværgående fokus på implementering.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Tager ”*Samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik*” til efterretning
- Drøfter, hvorvidt indfasning af målgruppe 2 giver anledning til udfordringer i det tværsektorielle samarbejde samt behov for tværgående fokus på implementering.

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tog samarbejdsaftalen til efterretning.

Man besluttede at følge indfasningen af målgrupperne og dagsordenssætte dette på kommende møde.

Bilag

Samarbejdsaftale borgere med psykisk lidelse og rusmiddelproblematik maj 2025.pdf

Punkt 8: Godkendelse af temaer til orientering i Sundhedssamarbejdsudvalget den 27. november (12.30-12.45)

RESUMÉ

I denne sag skal Fagligt Strategisk Niveau beslutte hvilket tema eller emne, som Sundhedssamarbejdsudvalget den 26. september skal orienteres om.

SAGSFREMSTILLING

Det er aftalt i Sundhedssamarbejdsudvalget, at sundhedsklyngerne skiftes til at præsentere et lokalt arbejde eller en lokal udfordring og håndtering af denne på ca. 10 min. Den 26. september er det Sundhedsklynge Sønderjylland.

For Sundhedsklynge Sønderjylland kunne det fx være relevant med en orientering om et af nedenstående:

- Klyngesamarbejdet omkring Ulighed i sundhed
- Klyngesamarbejdet omkring Lægedækning
- Klyngesamarbejdet omkring Kom Trygt Hjem

Efter temapresentationen for den udvalgte sundhedsklynge er der en runde ved formandskaberne for de øvrige sundhedsklynger, om hvad der aktuelt fylder på det politiske niveau i den enkelte sundhedsklynge.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Beslutter hvilket tema eller emne, som der skal orienteres om i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26. september, og hvad vinklen skal være i fremlæggelsen.
- Beslutter hvem der fremlægger på møde i Sundhedssamarbejdsudvalget

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau godkendte, at Sundhedsklynge Sønderjylland fremlægger oplægget omkring *Ulighed i Sundhed* i SSU.

Det blev besluttet, at det er Aabenraa Kommune, der står for oplægget.

Punkt 9: Forebyggelse af tvang i Region Syddanmark (12.45-13.00)

RESUMÉ

I marts 2024 indgik Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening en ny og bred partnerskabsaftale med titlen ”Aftale om mål for mindre tvang i psykiatrien (2024–2030)”. Aftalen udspringer af ”10-årsplanen for psykiatrien og mental sundhed” fra september 2022 samt ”Aftale om en bedre psykiatri” fra november 2023.

Partnerskabsaftalens overordnede målsætning for nedbringelse af tvang er, at antallet af episoder med bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 borgere reduceres med minimum 30 % frem mod 2030. Regionsrådet godkendte i juni 2025 plan for, hvorledes de nationale målsætninger indfries i partnerskabsaftalen i tæt samarbejde med kommunerne frem mod 2030.

Lige nu er der et nationalt analysearbejde i gang under en task force, hvor danske regioner, KL og politiet er repræsenteret. Rapporten er klar sidst på året.

SAGSFREMSTILLING

Plan for nedbringelse af tvang i Region Syddanmark frem mod 2030 bygger videre på de mange tiltag og erfaringer fra den seneste partnerskabsperiode. Dette er sket i erkendelse af at Region Syddanmark er den region med det største omfang af blandt andet tvangsindlæggelser.

Erfaringer fra Region Syddanmark viser, at borgere, der udsættes for tvang i psykiatrien, ofte har komplekse problemstillinger, som involverer flere sociale og sundhedsfaglige indsatser. Patienter, der bor på botilbud, udgør ca. 40% af afdelingernes tvangsindlæggelser. Patienter indlagt med tvang afspejler også udfordringer i forløbet forud for og i forbindelse med en tvangsindlæggelse i psykiatrien.

De regionale botilbudsteams er et centralt tiltag i forebyggelsen af tvangsindlæggelser med en mere opsøgende, udgående indsats og et styrket tværsektorielt samarbejde. Botilbudsteams er et intensivt behandlingstilbud i en udgående funktion til udvalgte borgere over 18 år, der er tilknyttet psykiatrien og bor på et regionalt, kommunalt eller privat socialpsykiatrisk botilbud eller et botilbudslignende tilbud.

Botilbudsteamets primære formål er at skabe bedre sammenhæng, herunder reducere selvskade, magtanvendelse på botilbuddene, tvang i psykiatrien samt hyppige genindlæggelser. Botilbudsteamet skal også løfte psykiatri- og sundhedsfaglig viden via sparring og rådgivningen.

I løbet af de seneste år er det identificeret, at en betragtelig del af den anvendte tvang, specifikt; *bælte, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang*, sker over for en mindre gruppe patienter, hvor tvang anvendes gentagende gange. Disse forløb omtales i Region Syddanmark som ”kritiske forløb”.

November 2025 gangsættes en indsats tværs af regionen, hvor 10 særligt kritiske forløb identificeres. For hvert af disse forløb etableres tværsektorielle teams bestående af relevante aktører, herunder bosteder, politi, somatik, lokalpsykiatri og døgnafsnit. Disse team indleder tæt samarbejde for at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats.

I Region Syddanmark er det over 30 pct. af voksne borgere som modtager en social indsats i form støtte i eget hjem, midlertidigt botilbud eller længerevarende botilbud, som også har en kontakt til psykiatrisygehuset. I omfang omhandler det 83 mennesker som står for over 50 pct. af alle bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin.

Planen for forebyggelse af tvang i Region Syddanmark er vedlagt sagen som bilag.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Drøfter, hvordan det tværsektorielt samarbejde kan understøtte forebyggelse af tvangs- og magtanvendelse i kommunerne og sygehusene i Region Syddanmark
- Drøfter indsatsen omkring kritiske forløb og det intensiverede samarbejdet herom
- Drøfte den videre proces for forebyggelse af tvang i Region Syddanmark.

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau besluttede, at temaet på et senere tidspunkt tages op på Tværsektoriel Direktørniveau.

Aabenraa Kommune har haft afholdt temamøde for politikerne omkring emnet. Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau overvejer om samme design kan benyttes til en temadrøftelse i det kommende Sundhedsråd. Sønderjylland.

Der er lokalt nogle eksempler på nedbringelse af tvang, i fx. Botilbud Hertughaven i Sønderborg og Botilbud Bjerggade i Aabenraa, som kan bringes med ind i temadrøftelsen.

Bilag

Bilag til FSN september 2025, Forbyggelse tvang mod 2023.pdf

Punkt 10: Evt.

SAGSFREMSTILLING

Sundhedsklynge Sønderjyllands-Fagligt strategiske niveau drøfter ved behov sager.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Ved behov drøfter sager

Punkt 11: Opdatering af overblik over kommunale tilbud til børn og unge i mistrivsel

SAGSFREMSTILLING

Der blev afholdt seminar i Sundhedsklyngens Fagligt Strategiske Niveau den 23.-24. januar 2025 med temaet sundhedsreform den første dag og tværsektorielt samarbejde om børn og unge dag to.

I forhold til FSN's drøftelse af et styrket samarbejde om børn og unge skulle IPG-formandskabet for Forebyggelse & Børn og Unge sørge for at opdatere oversigten med de enkelte organisationers indsatser for børn og unge.

Dette er nu sket og er vedhæftet til orientering.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Tager oversigten med de enkelte organisationers indsatser for børn og unge til efterretning.

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tager oversigten til efterretning.

Bilag

Oversigt over tiltag og indsatser i Sønderjylland vedr. børn og unges mentale sundhed og trivsel opdateret juni 2025.PPTX

Punkt 12: Status på implementering og monitorering af revideret SAM:BO-aftale

RESUMÉ

Den reviderede SAM:BO-aftale trådte i kraft den 19. maj 2025. IPG Behandling og Pleje følger løbende samarbejdet omkring SAM:BO-aftalen og har derfor også forholdt sig til implementeringen af aftalen i Sundhedsklynge Sønderjylland.

Der har været afholdt to tværsektorielle undervisningsseancer i sundhedsklyngen og IPG Behandling og Pleje følger implementering efter den 19. maj 2025 tæt først via løbende statusmøder. IPG Behandling og Pleje har endvidere planlagt to tværsektorielle undervisningsseancer i efterår/vinter perioden. IPG Behandling og Pleje vil herudover fortsat følge implementeringen og samarbejdet omkring aftalen og vurdere behovet for monitorering.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund

Den reviderede SAM:BO-aftale blev godkendt på møde i Strategisk Sundhedsstyregruppe den 29. januar 2025.

Den nye version af SAM:BO-aftalen er en fremtidssikret aftale, der matcher nutiden, og hvor borgerperspektivet er et gennemgående element. En aftale hvor vi i fællesskab skal sigte mod at få den bedst mulige udnyttelse af de fælles ressourcer, vi har i samfundet, og hvor øget kvalitet og patientsikkerhed er højt prioriteret bl.a. gennem brugen af strukturerede borgeroplysninger.

Formålet med SAM:BO-aftalen er at beskrive rammerne for, at vi alle kan tage et fælles ansvar for at sikre gode og sammenhængende borgerforløb. Det gør vi ved hjælp af nødvendig og rettidig kommunikation i det tværsektorielle samarbejde, så borgeren føler sig involveret og tryk i forhold til forløbet.

Kompetenceudvikling

Som en indledende del af kompetenceudviklingen forud for aftalens ikrafttræden, blev der i den sønderjyske sundhedsklynge afholdt to undervisningsseancer henholdsvis den 25. marts og den 7. april 2025. Deltagerne på denne undervisning var relevante medarbejdere fx nøglepersoner/tovholdere, der efterfølgende havde til opgave at understøtte implementering fx ved at undervise kolleger i egen organisation. Herudover deltog også ledere, for at de blev klædt på til at udbrede kendskabet til den nye aftale og give rammer til at anvende aftalen samt sikre virkeliggørelse med løbende kompetenceudvikling og implementering.

SAM:BO revisionsgruppen forestod den tværsektorielle undervisning.

Der har i alt, for de to undervisningsgange, været tilmeldt følgende antal medarbejdere/ledere:

- Haderslev Kommune: 20 deltagere
- Aabenraa Kommune: 19 deltagere
- Sønderborg Kommune: 21 deltagere
- Tønder Kommune: 20 deltagere
- Sygehus Sønderjylland: 39 pladser
- Psykiatrisygehuset: 19 pladser

Organisering af SAM:BO-samarbejdet i Sundhedsklynge Sønderjylland

IPG Behandling og Pleje følger løbende samarbejdet omkring SAM:BO-aftalen. I forlængelse af implementeringen af den reviderede samarbejdsaftale, er der aftalt følgende opsamlende og implementerende initiativer:

- Efter i ikrafttrædelsen den 19. maj, er der aftalt en periode med ugentlige statusvideomøder i regi af IPG Behandling og Pleje med henblik på tæt dialog med mulighed for erfaringsudveksling og afklaring af spørgsmål. Hen over sommeren har der ikke været afholdt statusmøder men dette er nu igen taget op og der afholdes indtil videre møde hver 14. dag så længe det findes relevant.
- Der er planlagt to tværsektorielle undervisningsgange for medarbejdere i kommuner og på sygehus med henblik på at afprøve denne form for undervisning. Der følges op i IPG Behandling og Pleje med henblik på, om der er ønske om at fortsætte tværsektoriel undervisning.

- Der vil ske løbende opfølgning i IPG Behandling og Pleje, hvor der også vil blive drøftet, om der kunne være yderligere initiativer, der på sigt kan være med til at understøtte den løbende kompetenceudvikling og implementering af SAM:BO-aftalen. I den forbindelse vurderes også behov for monitorering af implementeringen af aftalen.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland- Fagligt Strategisk Niveau

- tager den skriftlige orientering om status for implementering og monitorering af revideret SAM:BO-aftale til efterretning.

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tager status til efterretning.

Punkt 13: Vaccinationsindsatsen 2025

SAGSFREMSTILLING

Vaccinationskoordinator, Birgit S Rewitz Rasmussen, og Koordinator, Ole Winther har den 22. august 2025 haft møde med de kommunale koordinatorene for vaccination 2025 i de 4 sønderjyske Kommuner.

Samarbejdet for sæsonvaccinationsperioden 1.10 – 20.12 (17.12 i Tønder) er således aftalt.

Referatet fra mødet er vedhæftet til orientering.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau:

- Tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Sundhedsklynge Sønderjylland-Fagligt Strategisk Niveau tager orienteringen til efterretning.

Bilag

Referat møde 22.8 med kommuner vedr. vaccinationsindsatsen 2025.docx

Aftale om vaccinationsindsats 2025 mellem Region Syddanmark og de syddanske kommuner - endelig.pdf

Vaccination Covid og influenza 2025 i kommunerne.pdf